

Základní škola a Mateřská škola Řepiště, příspěvková organizace
Mírová 56, Řepiště 739 31

Školní preventivní strategie

2020 – 2025

Ředitelka školy: Mgr. Martina Bastová

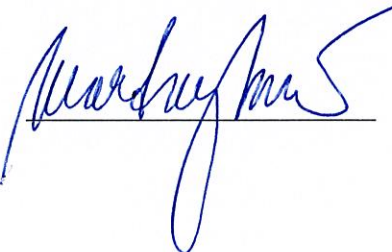

Telefon: 558 671 940

Mobil: 725 757 826

E-mail: reditelka@zsrepiste.cz

Metodik prevence: Mgr. Jana Šnajdrová

E-mail: snajdrova@zsrepiste.cz

Platnost dokumentu: od 1.9.2020

Školní preventivní strategie (ŠPS) je dlouhodobý program primární prevence rizikových projevů chování žáků. Je součástí Školního vzdělávacího programu a slouží jako podklad pro zpracování ročního Minimálního preventivního programu školy. Definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle prevence rizikového chování ve škole. Oddaluje, brání nebo snižuje výskyt rizikových forem chování, podporuje zdravý životní styl dětí.

Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Řepiště, příspěvková organizace je neúplná základní škola pro 1. - 5. ročník, součástí školy je i Mateřská škola, školní družina, školní jídelna, školní zahrada. Do každého ročníku dochází přibližně 18 - 24 žáků.

Jsme neúplná základní škola s důrazem na rodinné prostředí a vztahy. Vyučujeme podle školního vzdělávacího programu S vědomostmi za poznáním. Školu navštěvují také žáci s individuální integrací, nejčastěji z důvodu výskytu vývojových poruch učení či projevy hyperaktivity.

A. Zmapování situace v oblasti SPJ (sociálně patologických jevů) pro vytyčení cílů ŠPS

Velkou snahou naší školy je pozitivní klima v jednotlivých třídách i ve škole jako celku. K tomuto příjemnému a bezpečnému prostředí přispívají dobré vztahy mezi učiteli a žáky, zapojení žáků do mnoha školních i mimoškolních aktivit, vytváření přátelských vztahů napříč jednotlivými třídami.

Rizikové chování se v naší škole vyskytuje v relativně malé míře. V posledních letech nebyl zaznamenán případ šikany, kyberšikany, zneužívání návykových látek. Nevyskytují se ani projevy rasismu a intolerance.

Jako důležitá výzva se do budoucna jeví prevence rizikového chování na internetu, zejména na sociálních sítích. Proto se škola stále více zaměřuje na programy týkající se kyberšikany a bezpečnosti na internetu.

1. Sociální a jiné prostředí školy

Škola aktivně spolupracuje s odbornými institucemi, jako např. Policie ČR, Policie města Brušperk, Městská policie Frýdek – Místek, Hasičský záchranný sbor Ostrava, Obecní úřad Řepiště, Knihovna obce Řepiště, Kulturní středisko Vratimov, SVČ Vratimov, PPP Frýdek – Místek, Odbor sociálně právní ochrany dětí ve Frýdku – Místku.

Ve spolupráci s těmito institucemi se konají ve škole odborné besedy, preventivní a výchovné programy, exkurze zaměřené na možné negativní chování, prevenci šikany, kyberšikany, porozumění pojmům a projevům chování, které jsou rizikové. Cílem těchto aktivit je žáky informovat a vést k tomu, aby byli sami schopni sociálně patologické jevy ve škole a v okolí rozpoznat, zhodnotit situaci, umět si v situaci poradit a nebát se obrátit na příslušnou osobu.

2. Pedagogové

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený. Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka. Úkolem třídních učitelů je vybrat konkrétní témata, která budou vycházet ze znalosti dětí a problematiky třídy. Je nutné se zaměřit na stanovení a užívání pravidel soužití mezi žáky a dospělými ve škole, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti, posilování zdravého sebevědomí, posilování projevů vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, objevování individuálních odlišností, tolerance. Je důležitá spolupráce pedagoga s výchovným poradcem, metodikem prevence i s jinými pedagogy. Zvyšování odolnosti dětí a mládeže proti rizikovým projevům chování vyžaduje systémovou a koordinovanou přípravu realizátorů preventivních aktivit ve školách a školských zařízeních. Je důležité působení na postoje a dovednosti pedagogů dobrým klimatem školy, společnými aktivitami a prací na společných tématech a pravidlech.

3. Rodiče

Cílem je aktivní zapojení rodiny i veřejnosti do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivitami specificky zaměřenými na tuto cílovou skupinu (konzultace, třídní schůzky, MPP, Program proti šikaně, nástěnky, letáky, webové stránky atd.). Rodiče mají možnost kdykoliv telefonicky, e-mailem či osobně zkontaktovat třídní učitelku, metodika prevence či výchovného poradce a informovat se o výskytu rizikového chování nebo se poradit ohledně optimálního postupu řešení.

Nezbytné jsou také poradenské akce pro rodiče a snahy o navázání atmosféry důvěry při řešení problémů obecných i osobních.

Nejčastěji rodiči jmenované problémy vyplývají z nedostatku informací žáků, špatná prezentace informací dítěti rodičům, nepochopení a odmítnutí spolupráce se spolužáky, ale někdy také impulzivní až mírně agresivní forma chování.

4. Žáci

Všichni žáci školy jsou o projevech rizikového chování informováni prostřednictvím aktivit zahrnutých v preventivním programu školy. Mají možnost se kdykoliv obrátit na třídního učitele, výchovného poradce nebo metodika prevence a požádat o pomoc či radu. Hodnocení klimatu školy probíhá z pohledu žáků v běžné výuce v podobě preventivních chvil, rozhovorů, diskusí v kruhu, třídních hodin a besed.

Nejčastěji žáci poukazují na nevhodné chování svých spolužáků, na projevy agresivity, nechtě spolupracovat a na vztahové potíže. Žáci by měli zvládnout stres a jeho řešení. Je třeba upozorňovat na dodržování životosprávy. Důležitá je spolupráce v kolektivu a vzájemná pomoc, vůle podřídit se vyšším zájmům, seznámení se a používání pravidel slušného a společenského chování, dovednost chránit se v různých situacích, získat pomoc pro sebe nebo jiné. Je třeba podporovat komunikaci, diskusi, ekologické myšlení, estetické cítění, relaxaci atd. Žáci by měli zvládnout stres a jeho řešení. Je třeba upozorňovat na dodržování životosprávy. Důležitá je spolupráce v kolektivu a vzájemná pomoc, seznámení se a používání pravidel slušného a společenského chování, dovednost chránit se v různých situacích, získat pomoc pro sebe, nebo jiné. Je třeba podporovat komunikaci, diskusi, ekologické myšlení, estetické cítění, relaxaci.

5. Vyhodnocení Minimálních preventivních programů (MPP)

Z vyhodnocení předchozích MPP vyplývá kladný postoj žáků k těmto aktivitám a především jejich smysluplnost. Osvědčila se rozmanitost pořádaných akcí, spolupráce školy s rodiči, pořádání mimoškolních akcí s účastí rodičů. V následujících letech budou i nadále tyto aktivity do programu zahrnovány.

B. Stanovené cíle SPŠ

Stěžejním a společným cílem této strategie je předcházet rizikovému chování. Cíle jsou reakcí na aktuální stav a výskyt SPJ ve škole.

Na období 2020 - 2025 stanovuje škola následující dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé cíle primární prevence:

1. Dlouhodobé cíle

- udržování pozitivního klimatu třídy
- osvojování pravidel slušného chování
- vedení k odpovědnosti žáků za vlastní chování v míře přiměřené věku
- nabytí schopností a vědomostí pro řešení problémů či konfliktů
- respektování odlišných názorů a chování druhých
- odstranění projevů násilí a agresivity mezi žáky
- podporování volnočasových aktivit
- posilování pozitivního vztahu s pedagogy, autorita učitele, pocit důvěry
- posilování vědomí o návykových látkách a jejich rizicích, o nebezpečí na internetu
- budování spolupráce ve skupině a pomáhání ostatním
- začleňování třídnických hodin
- dodržování zásad zdravého životního stylu
- zapojování rodičů do dění ve škole podporování volnočasových aktivit

2. Střednědobé cíle vyplývající z dlouhodobých cílů

- vzdělávání žáků ve všech zmiňovaných oblastech prostřednictvím široké nabídky besed, programů, činností, akcí, workshopů, třídnických hodin
- vzdělávání pedagogů v oblasti prevence a řešení SPJ

Podrobnější cíle v jednotlivých skupinách:

- a) Pedagogové – systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SPJ, informovanost pedagogů, kooperace s organizacemi poskytující poradenství, distribuce vzdělávacích a metodických materiálů, spolupráce všech pedagogů při řešení konkrétních situací ve škole, vedení třídnických hodin, zahrnování preventivních chviliek do běžné výuky, práce třídního učitele s kolektivem třídy, řešení konfliktních situací mezi žáky, komunikace mezi učitelem a žákem, autorita učitele

- b) Rodiče – budování kvalitní a aktivní spolupráce s rodiči, informovanost rodičů o projevech a možných řešeních SPJ ve škole a o řešení zátěžových situacích v domácím prostředí
- c) Žáci – absolvování besed, programů ve škole, účast na školních akcích, třídních hodinách, na řešení problémů a situací vztahujících se k SPJ, aplikace poznatků a dovedností v osobním životě a volném čase, pěstování kladného a důvěrného vztahu k učiteli, informovanost o práci výchovného poradce a školního metodika prevence
- d) Spolupráce s okolím školy – spolupráce s organizacemi zabývající se prevencí SPJ, s OSPOD, pořádání besed, programů, využívání služeb organizací

3. Krátkodobé cíle vyplývající ze střednědobých cílů

- a) Pedagogové - vedení třídnických hodin, budování kvalitní komunikace mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem, pomoc při realizaci akcí souvisejících s prevencí patologických jevů, spolupráce všech pedagogů školy, informovanost rodičů
- b) Rodiče – budování kvalitní a aktivní spolupráce s rodiči, seznámení rodičů s projevy SPJ ve škole, náměty rodičů k možnostech řešení, aktivní účast rodičů na školních akcích, informovanost a doporučení návštěvy PPP
- c) Žáci – aktivní zapojení žáků do identifikace a řešení situací, navržení vhodných postupů
- d) Spolupráce s okolím školy – realizace besed, preventivních programů s jednotlivými institucemi, otázka prevence v Mateřské škole

Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště tvoří zejména výchovná poradkyně – ředitelka a školní metodik prevence, kteří spolupracují s třídními učiteli.

Výchovný poradce:

- spolupracuje s PPP, vede evidenci vyšetřených a integrovaných žáků
- připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- zajišťuje všechny náležitosti související s volbou 2. stupně ZŠ
- projednává výchovné problémy s rodiči, žáky, pedagogy
- ve spolupráci s ŠMP sleduje a podchycuje projevy rizikového chování
- vyhodnocuje MPP a ŠPS

Školní metodik prevence:

- připravuje preventivní strategii školy
- připravuje preventivní program školy, koordinuje jeho plnění
- podílí se na aktivitách preventivního charakteru a jejich evaluaci
- metodicky vede a podporuje pedagogy
- předává aktuální informace pedagogům (porady, nástěnka, školní e-mail)
- spolupracuje s odbornými poradenskými pracovišti, rodiči, žáky

- vede dokumentaci o preventivním programu - výkaz SEPA
- vyhodnocuje MPP a ŠPS

Využívané metody práce

- individuální přístup
- rozhovor
- výklad
- beseda s odborníkem
- sebereflexe
- dotazník/ anonymní dotazník
- samostatná/ skupinová práce žáků
- projektové vyučování
- exkurze
- kulturní a sportovní akce
- mimoškolní akce
- výchovně vzdělávací program
- trénink

6. Evaluace preventivní strategie

Vyhodnocení školní preventivní strategie provádí školní poradenské pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky na konci daného období. Evaluace je zaměřena na klima školy, efektivitu preventivních aktivit, výskyt rizikového chování, úroveň spolupráce pracovníků školy, úroveň spolupráce s externími organizacemi.